

עריכת ברית מילה
לתינוקות ומבוגרים
בחדרי ניתוח
בארץ ובעולם

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת וארא

תשפ"ג

מפעולות הארגון

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

מהספר פניני הברית

ואזכור את בריתי

מובא בספר תנא דבי אליהו, שהמצרים ניסו לשכנע את עם ישראל להפסיק למול את עצמם, ובני ישראל היו איתנים כסלע ובפיהם טענה שאנחנו נלך בעקבות אבותינו וסבינו שמלו את עצמם!!! והכח דקדושה הזו עוברת בעצמותינו עד סוף כל הדורות בעזרת השם. באחד הבריתות בבית פרטי בירושלים אצל משפחה שלא שומרת תורה ומצוות, קלטו אזני מן הצד שיחה טעונה בין גבר לאשה, הגבר טען למה לערוך ברית מילה לילדים אם לא שומרים על מצוות דאורייתא שבת יום כיפור וכדומה, והאשה טענה ברית מילה זה הבסיס של היהדות ששמרו עליה במסירות נפש כל השנים ובכל הדורות יהודים מלו את עצמם ואין לוותר על הסממן היהודי הזה בשום פנים ואופן.

כעבור כחצי שנה הוזמנתי לאותו בית שוב על מנת לערוך ברית מילה לבנם שנולד בשעה טובה ומוצלחת.

רב עולי ברית המועצות הרב יצחק זילבר זצ"ל אמר לי מספר פעמים: כשרוצים לשכנע יהודי לעשות ברית לא משתמשים בטעמים של כדאיות של בריאות או פרנסה וכדומה, אלא רק: כי כך הקדוש ברוך הוא צוה, שיהודי יקיים את המצוה הזאת.

אכן אין ערוך לרצון הפנימי הבווער הבווער בכל יהודי להיות עם חותמת יהודית.

בברכה

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

כשהיו ישראל במצרים נתקבצו כולם וישבו יחד, משום שהיו כלם באגודה אחת וכרתו ברית יחד שיעשו גמילות חסדים זה עם זה, וישמרו בלבם ברית אברהם יצחק ויעקב ולעבוד את אביהם שבשמים לבדו ושלא יניחו לשון בית יעקב אביהן ושלא ילמדו לשון מצרים מפני דרכי עובדי אלילים, כיצד, כשהיו ישראל עובדין את אביהן שבשמים לבדו במצרים ולא היו משנים לשונם, היו המצריים אומרים להם, למה לא תעבדו את אלהי מצרים ויקל עבודתו מכם, משיבין ישראל ואומרים להם, וכי שמא עזבו אברהם יצחק ויעקב אבותינו את אלהינו שבשמים שיעזבו בניהם אחריהם אותנו, ואמרו להם המצריים לאו, ואמרו להם ישראל, לא עזבו אבותינו את אלהינו שבשמים כן אנחנו לא נעזוב אותנו, וכשהיו שומרים ישראל את ברית אלהיהם שבשמים ומלן את בניהם במצרים, ואמרו להם המצריים אם לא תשמרו ולא תמולו שמא תקל העבודה הקשה מכם, היו ישראל משיבין ואומרים להם שמא שכחו אבותינו את ברית אלהינו שבשמים שישכחו בניהם אחריהם, ואמרו להם לאו, ואמרו להם ישראל, כשם שלא שכחו אבותינו כך לא נשכח אנחנו לעולם: (תנא דבי אליהו רבה פרק כג)

וגם הקמותי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען וכו'. (ו ד) יובן בס"ד על דרך מה שאמרו רז"ל (והובא בילקוט יהושע בפסוק זה הדבר אשר מל יהושע) דבר אחד אמר להם יהושע ומלן, אמר להם מה אתם סבורים שאתם נכנסים לארץ ערלים כך אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם אבינו עליו השלום, ונתתי לך ולזרעך אחרריך. על מנת ואתה את בריתי תשמור. נמצא על ידי מצות המילה נתנה להם ארץ ישראל וזה שכתוב וגם הקימותי את בריתי אתם. בריתי זו המילה, בעבור לתת להם המילה: (מלאך הברית)

וארא אל אברהם ואל יצחק ואל יעקב. (ו ג) פירש"י אל

האבות, שכבר תמהו הכל מאי בעי רש"י בזה שהוא מפורש בפסוק אל אברהם וכו'. אכן בא להודיענו שעדיין הם נחשבים לאבות לדור הזה כי לא נתערבו במצרים ומתייחסין אחר אבותיהן ושפיר חל עליהם הבטחת האבות, והוספתי עוד לפרש נוסח הברכה אשר קדש ידיד מבטן וחוק בשארו שם וכו', מהו הלשון בשארו ולהלן על כן בשכר זאת וכו' צוה להציל ידידות שארנו משחת מהו ענין תפלה זו לכאן שינצל משחת דהיינו מגיהנם והנה בפשוט י"ל עפ"י אמרם ז"ל (עירובין יט.) דאברהם אבינו עליו השלום יושב בפתחו של גיהנם ואינו מניח ליכנס מי שנמול אבל הא גופא טעמא בעי וגם מה ענין תפלה זו עכשיו בעוד הילד קטן וי"ל דענין מצות מילה שהשי"ת חתם אות ברית קודש בשם קדשו י"ל דהוא ענין רושם וסימן שלא יחליפו ע"ד משל אדם שיש לו חפץ יקר מאוד ואינו ניכר כ"כ מבחוץ ההבדל שבין חפץ זה לבין שאר חפצים הוא עושה בו סימן ורושם מובהק שלא יחליפוהו באחרת הנראה כמותו מבחוץ כמו כן ישראל ידע הקדוש ברוך הוא שעתידין להגלות בין האומות ימים רבים לישראל ושלא ישתקעו ביניהם ח"ו והיו לעם אחד עשה כביכול הקדוש ברוך הוא בהם חותם וסימן משום איחולופי כדי לשום להם על ידי זה שם ושאר ושארית בארץ וכן נקראין ישראל בגלות שארית הפליטה, והנה נודע דברי המדרש (פרשת לך לך) כאשר היה דבר ה' אל אברהם במחזה אמר לו לאברהם שיבחר לבניו אחת משתים או גיהנם או גלות ובחר לו שעבוד גלות, כמו שדרשו רז"ל (שמו"ר מד) על הפסוק אם לא כי צורם מכרם. זה אברהם וכו' וממילא על ידי זה נצמח מצות מילה כנ"ל וזהו חוק בשארו, היינו ישראל לשום להם שארית בגלות בין האומות על כן צאצאיו חתם כנ"ל וכיון שכל עיקר מצוה זו על ידי הגלות ע"כ שפיר מבקשין אם כן בדין הוא להצילם משחת של גיהנם דהגלות עומד במקומו למען בריתו אשר שם כו', ואתי שפיר, והנה במצרים בסוף הדורות סמוך לגאולתן לא נימולו ע"כ חשב משה רבינו שח"ו נתערבו באומות על ידי זה וא"כ לא יחול עליהם הבטחת האבות כי לא יתייחסו עוד אחר אבותיהן ולכן קראם בשם העם הזה הרע. לעם הזה. ולא קאמר עמך (כמו שכתבתי בפרשת בשלח באורך) על כן השיב לו השי"ת וארא אל האבות. מ"מ נשארו אז בקדושתן וביחוסן ואזכור את בריתי. כי לשון הזכרה שייך על דבר שכבר היה וחלף הלך לו וצריך הזכרה כמו כן כאן שכעת השביתו מעליהם ברית קודש מכל מקום זכר להם הקדוש ברוך הוא בריתו שמכבר וא"ש: (יגל יעקב)

באל שדי. בזמירות של שבת אומרים, ה' אלהי ישראל אהבת תמים ה' אלהי ישראל תשועת עולמים, היינו שמה שהקדוש ברוך הוא מייחד שמו על ישראל ובחר בהם באהבה הוא לאשר הם חתומים באות ברית קודש וזהו ה' אלהי ישראל אהבת תמים כדכתיב במצות מילה הראשונה התהלך לפני והיה תמים. וזה הוא לנו לתשועת עולמים שמזה נצמח ישועות כל העולמות וכל נפשות ישראל בכלל ובפרט בכל דור ודור על כן בסדרא זו שהוא התחלת גאולת ישראל ממצרים אשר הוא השורש לכל גאולות ישראל בכל דור ודור עד הגאולה העתידה במהרה ימינו כאשר נצטוונו לזכור גאולת מצרים בכל יום ויום וגם כמה וכמה מצות אשר מפורש בהם הטעם לזכור ליציאת מצרים כי יציאת מצרים הוא שורש הכל, וכנ"ל לכן מתחיל וארא אל אברהם וכו' באל שדי. הוא השם הקדוש הנגלה לאברהם אבינו עליו השלום בציווי מצות מילה אני אל שדי התהלך לפני והיה תמים. אשר בכח הזה יושעו לנצח נצחים בכל ענייני ישועות ולזה כתיב אחר כך וגם הקימותי את בריתי ואזכור את בריתי. מבואר כנ"ל כי שמירת חותם הברית הוא שורש כל הגאולות והישועות לעולמי עד: (אמרי אמת)

וגם הקמותי את בריתי אתם. יש לרמז דאיתא בזה"ק (ח"ב כג.) דמאן דאתגזר אקרי צדיק, הה"ד ועמך כולם צדיקים. יעו"ש, והכוונה שבריתי היינו אות ברית קודש, ובכל דור ודור הקדוש ברוך הוא כורת עמנו הברית, שבכל דור ודור הקדוש ברוך הוא חותך עם המוהל להשריש בקרב ישראל קדושת הגוף כמו שנעשה ליצחק בעקידתו, וזהו וגם הקמותי את בריתי אתם. שהקדוש ברוך הוא כורת הברית מילה עם בני ישראל ועל ידי זה משריש בקרבם קדושת הגוף, לתת להם את ארץ כנען. כי מי שיש בו קדושת הגוף זוכה לארץ ישראל כמו שכתוב בשל"ה הקדוש דעל ידי שהיה ליצחק קדושת הגוף לא הורשה לצאת מארץ ישראל ודו"ק: (חיים לכל חי)

ואזכור את בריתי. (ו ה) המדרש הביא (ירמיה לג) כה אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה. זה שאמר הכתוב (תהלים עד) הבט לברית כי מלאו מחשכי ארץ נאות חמס. הבט לברית. אף על פי שאין לישראל מעשים טובים, הקדוש ברוך הוא גואלן בזכות המילה, הבט לברית. כשהיו ישראל במצרים היו משתחווים לעבודה זרה, שנאמר (יחזקאל כ) ואומר אליהם איש שקוצי עיניו השליכו ובגילולי מצרים אל תטמאו. ולא גאלן אלא בזכות מילה, שנאמר, וגם אני שמעתי את נאקת וגו' ואזכור את בריתי. וכתוב (שם ב) וישמע אלהים את נאקתם ויזכור אלהים את בריתו: (מדרש אגדת בראשית פרק יז)

וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אתם ואזכור את בריתי. הנה יש לפרש לפי מה שאמרו במדרש (שמו"ר יט) כי ישראל במצרים בטלו המילה ולכך באו לקושי השעבוד, וזה הפירוש כאן ואזכור את בריתי. שהפרו היינו ברית מילה שהוא ברית בין ה' ובין ישראל ולכך צריכין לקושי שעבוד: (תפארת יהונתן)

ואזכור את בריתי. ובאופן אחר מ"ש ואזכור את בריתי וכו'. דהשם של ברית מילה הוא שם אל שדי כנ"ל, והטעם שמצוה זו מסוגל לקרב הגאולה כנ"ל, והשם אל שדי מורה שהוא משדד מערכות השמים, ועל כן במצרים שלא היו כדאין והמדת הדין מקטרג הוצרכו ליד חזקה לכפות מדת הדין, וזה שכתוב מי אנכי כי אלך וכו' וכי אוציא את בני ישראל כו'. ופירש"י באיזה זכות כו', והשיב לו בצאתכם ממצרים תעבדון את ה'. על

ידי קבלת עול מלכות שמים במצות ברית מילה וקבלת התורה יהיו למעלה מן המזל בהשגחה פרטיית, וזה שכתוב, ואזכור את בריתי. על ידי השם אל שדי אני צריך לשדד מערכות שמים בשבילם: (מראה יחזקאל)

והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים והצלתי אתכם. (ו ו) והוצאתי אתכם, והצלתי אתכם, וגאלתי אתכם, ולקחתי אתכם. כנגד ארבע זכיות שבידם, שלא שינו את לשונם, ולא חילפו את שמלותם, ולא גילו את סודם, דכתיב (שמות ג כב) ושאלה אשה משכנתה. ולא בטלו ברית מילה: (פסיקתא זוטרתיא)

כי לא יכלו לשתות ממימי היאור. (ז כד) ר"ת מילה, לפי שגזרו על המילה... לכן נענשו ונהפכו המים לדם: (טהרת יום טוב)

ושמתי פדת בין עמי ובין עמיך למחר יהיה האות הזה. כי הנה כמו שהבדל בין הבהמה הטהורה לטמאה הוא בשני סימני טהרה כן צריך להיות הבדל בין ישראל לאומות העולם בשני סימנים שנקראים ברית והם ברית תורה וברית מילה, כי גוי שעסק בתורה חייב מיתה ורק ישראל יכולים לעסוק בתורה ונמצא שברית תורה הוא המבדיל אותם מן אומות העולם וכן הבדל השני הוא בפריעה, כי גם הגוים יש בהם שהם נימולים אבל לא פורעים וישראל דווקא יש להם פריעה ונמצא שהם נבדלים מן האומות העולם בשני דברים אלו שהם דברי תורה ופריעה, וראשי תיבות פדת הוא פריעה דברי תורה, כי חסר כתוב, וזהו ושמתי פדת בין עמי ובין עמיך. להבדילם זה מזה, ואחר שיהיה להם מצוה זו של הפריעה אז נתקן האות ברית קודש שלהם והאבר הזה נשלם ונכלל רמ"ח אברים כי האדם יש לו רמ"ח אברים כנגד רמ"ח אורות למעלה וקודם המילה ופריעה אינו נחשב האבר בכלל הרמ"ח ואינו דבק עם האור שכנגדו שלמעלה אבל על ידי המילה ופריעה הוא נכלל אז בכלל הרמ"ח, וזהו למחר אותיות לרמ"ח יהיה האות הזה שהאבר ההוא נקרא אות ודו"ק, ובזה יובן בסיעתא דשמיא הטעם שצריך ללמוד תורה בליל המילה ויום המילה כי שניהם נקראים ברית והם שייכים לזה שהם שני סימני טהרה המבדילים את ישראל מן האומות העולם ועליהם העולם קיים ולכן צריך לחבר שניהם יחד כי שייכי אהדדי ודו"ק: (מלאך הברית)

פדת. חסר ו', רמז בחסרונו אם לא יעשו היכר והפרש במצות בגופן ומלבושיהן, אז תחסר פדותן, ולכן חסר אות, וכמו שאמרו רבותינו לא נגאלו ישראל אלא בשביל שלא שינו את שמותם ומלבושם, ושלם האת חסר ו', וכן פדות חסר ו' אם האות והסימן יהיה חסר מהם, אז גם הפדות יחסר מהם, אך אם יהיו ישראל מצויינין במצוות, אז נקראים בני ציון ובנות ציון, ובזכות זה (ישעיה נט) ובא לציון גואל: (חתן דמים)

ושמתי פדות בין עמי ובין עמיך. ג' במסורה, פדות שלח לעמו והרבה עמו פדות. ובבעל הטורים מדייק מדוע הפדת כאן חסר ו', וי"ל על פי מה שכתב החינוך מצוה ב' בטעם מצות מילה כדי להיות אות קבוע בגופינו ועל ידי זה יהיו עם ישראל מובדלין משאר העמים, והנה ושמתי פדות היינו הבדל וכפירש"י ז"ל, ומרומז בזה טעמו של החינוך שנצטוינו על המילה בשביל ההבדלה בין עמי ובין עמיך. ובא רמז מצות מילה דוקא במכת ערוב דהנה כתבו המפרשים דהמכה היתה לכאורה מגיעה להם לישראל עצמם מדה כנגד מדה מפני שהתערבו בין המצרים כמבואר במדרש על הפסוק ותמלא הארץ אותם. ורק השי"ת ברוב רחמיו וחסדיו הצילם מהן ומחמת שהרמז של מצות מילה אצל מכת ערוב אינו לשבחן של ישראל ע"כ פדת זה חסר: (תולדות חיים)

<u>ימי ההילולא של צדיקים בשבוע זה</u>	
הגאון הרב שמואל העליר רב העיר צפת זצ"ל	יום ראשון כ"ב טבת
הרה"ק ר' שלום משאץ זי"ע	
הגאון ר' נפתלי כ"ץ הסמיכות חכמים זצ"ל	יום שלישי כ"ד טבת
הרה"ק ר' יוסף מיאמפולי בהרה"ק המגיד מזלאטשוב זי"ע	
הרה"ק ר' שניאור זלמן מליאדי הבעל התניא זי"ע	
הרה"ק ר' שמואל מסוכטשוב השם משמואל זי"ע	יום רביעי כ"ה טבת
הרה"ק ר' משה צבי מסאוורן זי"ע	
הגאון ר' שמשון רפאל הירש זצ"ל	יום שישי כ"ז טבת

עובדות וסיפורי צדיקים בעלי ההילולא בשבוע זה

סעודת שלום זכר

בשלום זכר של אדמו"ר הצמח צדק, הכריזו שאדמו"ר הזקן (הבעל התניא) מזמין את כל אנשי העיר והאורחים לסעודת השלום זכר של נכדו, ואשר בני וחתני האדמו"ר וכשלישים איש מזקני החסידים יטלו ידיהם לסעודה, והשאר יבואו אחרי אכלם לפני ברכת המזון ויאכלו עדשים ויצטרפו לזימון: (שבח הברית)

הסעודה בשלישי למילה

בספר השיחות לחב"ד מובא: שהבעל שם טוב שמח מאד בלידת הבעל התניא ועשה סעודה ביום הברית וביום השלישי למילה: (אוצר סיפורי חב"ד)

חשיבות השלישי למילה

יש ליתן טעם למה סעודת שלישי למילה נכתבה בתורה כל כך באריכות, והסעודה של המילה עצמה לא באה אלא ברמז, כמו שכתבו הראשונים ז"ל בפסוק ויעש אברהם משתה ביום הגמל את יצחק, ה"ג מל, היינו שנימול לשמונה גימטריא ה"ג, ונראה דהנה כתבו ז"ל, דביום השלישי מתפשט הכאב בכל האברים, ואף דביום ראשון ושני נמי מסוכן הוא ועל כרחך ששולט החולי בכל הגוף, מכל מקום איננו כל כך בהתגלות, וביום השלישי מתגלה החולי והכאב בכל האברים, ויום השלישי דשכס יוכיח, ועל כן יש לומר נמי שלעומת התפשטות כח הכאב מתפשטת נמי הקדושה ששורה על ידי המילה, ועל כן בשמיני הקדושה איננה שורה כל כך בהתגלות כמו ביום השלישי למילה. ועל כן הסעודה, שכל האברים מקבלים ממנה חיות באה גם כן בתורה כדוגמת זו ביום השמיני בהעלם ובשלישי למילה בהתגלות: (שם משמואל פרשת וישב)

הרב טרוז ואינו יכול להשתתף בסעודת הברית

לרגל עומס העבודה המוטל עליו על הגאון רבי שמואל העליר זצ"ל ראב"ד צפת וטרדותיו הרבות היה כל רגע יקר אצלו מפז ואף באותן בריתות מילה שבהן הוא היה המוהל לא השתתף בסעודה של מצוה שלאחר ברית המילה, ומיד לאחר סיום הטקס היה ממחר לעזוב את המקום ולשוב אל ביתו ועבודתו וכאשר השתתף פעם בברית מילה בתור מוהל באחד מימי חנוכה וכדרכו תמיד מהר גם הפעם לעזוב את המקום מיד עם סיום הטקס נשאל על ידי אחד המשתתפים מנכבדי העדה למה הוא ממחר ללכת הרי חנוכה היום והוא יכול איפוא להרשות לעצמו לבלות קצת בסעודה של מצוה, אך רבי שמואל השיב לו מנייה וביה דרך צחות הלא נאמר בגמרא מאי חנוכה דתנו רבנן, הרי שעל הרבנים ללמוד גם בימי חנוכה: (הרב המנהיג והרופא ירושלים תשמ"ט)

בזכות סעודת הברית התינוק ידע שצריכים ליטול ידיים

פעם הגיע אב כואב אל הצדיק ר' משה צבי מסאוורן זי"ע והתלונן בפניו שבנו איננו רוצה ליטול את ידיו לפני הסעודה, שאלו הצדיק מי היה המוהל של הילד, איש כשר היה השיבו האב, שאל הצדיק האם נטלו ידיים לסעודת הברית, ענה האב בשלילה מחמת שהפרוטה לא היתה מצויה בכיסי ולכן לא היה לי עבור הוצאות הסעודה, אם כן מה אתם רוצים מהילד, אם לא נוטלים ידיים לסעודת הברית שלו מנין בכלל ידע שצריכים ליטול ידיים לסעודה סיכם הצדיק את דבריו: (בישישים חכמה)

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן

היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלציכם, אמן.

ברית אבות: רחוב דברי חיים 6 ת.ד. 3044 ביתר עילית טלפון: 025022814

ניתן לתרום בנדירים פלוס על שם ברית אבות